

Nora van Oostrom-Streep

## Wie is die maatman?

**D**oe iets over het Koningslied, daar vindt iedereen iets van', adviseerde mijn zoon me toen ik me afvroeg wat een goed onderwerp zou zijn voor deze column. Nu heb ik niet de illusie dat ieder van u zich heeft beziggehouden met de spel- en stijlfouten in het beoogde nationale lied (zie op internet overigens de hilarische analyse ervan in Pauw & Witteman door een neerlandicus) of dat u de petitie op Facebook heeft getekend (genaamd 'Sorry voor het Koningslied'), maar mijn zoon heeft een punt. Een column over een onderwerp als de 'Europese erfrechtverordening', 'erfpachtlease' of 'overdrachtsbelasting bij economen als interessant notarieel werkerterrein', zal niet alle harten sneller doen slaan om de eenvoudige reden dat niet iedereen er in de praktijk mee te maken zal hebben. Met het onderwerp van de discussie die nu over het Koningslied wordt gevoerd – hoe ethisch zijn de reacties op het lied geweest en hoe ethisch is het op de persoon te spelen? – echter wel. Ethiek is een onderwerp dat ons allen aangaat en waar iedereen wat van vindt. Ethische vragen variëren van de toelaatbaarheid van het meewerken aan ABC-transacties, tot het adviseren van een geregistreerd partnerschap tussen een 90- en een 25-jarige, het

meewerken aan overheveling van vermogen in het kader van de AWBZ of het emploti bieden aan een ontzette notaris. Iedereen komt dergelijke ethische dilemma's tegen, en iedereen heeft een mening. Interessanter dan het zoeken naar een oordeel over deze thema's echter, is het zoeken naar het beoordelingskader dat wordt gebruikt.

### MORELE KOMPAS

Ooit schreef ik een artikel over de 'maatman': de niet nader gedefinieerde figuur waar in veel tuchtrechtspraken aan wordt gerefereerd. Wie is toch die redelijk handelend notaris waar ieder zich naar dient te richten? Welke normen en waarden hangt hij aan? Wat acht hij acceptabel en wat niet? Bij gebreke van een duidelijke omschrijving zult u het moeten doen met uw eigen kader waardoor de eigenlijke vraag wordt: waarop is uw eigen morele kompas gericht en waarom? In discussies met studenten over hun ethisch kader kwamen opvoeding, religie, opleiding en vrienden steeds naar voren als belangrijke factoren die het kader van de student mede hadden vormgegeven. Dat dit per student verschilde – en daarmee ook hun visies op wat wel en niet toelaatbaar was – spreekt voor zich. Bij u zal dat niet anders zijn, wat impliceert dat er

binnen het notariaat veel verschillende standpunten zullen zijn ten aanzien van de dilemma's die ik hiervoor noemde.

### AUTOMATISCHE PILOOT

Dat 'lenen van de kwaliteitsrekening', passeren voordat het geld binnen is en tekenen zonder zorgvuldige *Belehrung* ontoelaatbaar is, weten we allemaal. Hier is geen eigen afweging noodzakelijk. Bij de minder voor de hand liggende dilemma's echter zullen er geen concrete handvatten zijn en zult u zich steeds moeten afvragen waarom u al dan niet meewerkt. Welke standpunten neemt u eigenlijk in uw overwegingen mee? Alleen die van de tuchtrechter en uw verzekeraar, of ook die van uw compagnon, uw collega's, of uw medewerkers? Van uw ouders, uw partner, uw religie? Voor ieder van u zal de mix een andere zijn en zal de uitkomst in nuance kunnen verschillen. De vraag is of dit erg is. Zelf denk ik van niet. Zolang we maar zelf blijven nadenken, niet op de automatische piloot overschakelen en geen verantwoordelijkheden afschuiven ('we doen het altijd zo en er vloeit geen bloed uit voort'). Of moet ik in het kader van het Koningslied zeggen: de W van Wna, van Weten en van Wijsheid? ■